

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ СУДНОВОЇ ЕНЕРГЕТИКИ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СУДНОВІЙ ЕНЕРГЕТИЦІ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Ректор ХДМА

Віктор Гусєв

«   »

2025 р.

**Програма співбесіди з англійської мови
для прийому на навчання для здобуття ступеня магістра**

зі спеціальності: J5 Морський та внутрішній водний транспорт

спеціалізацій: J5.01 Навігація і управління морськими суднами

J5.02 Управління судновими технічними системами і
комплексами

J5.03 Експлуатація суднового електрообладнання і засобів
автоматики

Програма співбесіди з англійської мови для прийому на навчання для здобуття ступеня магістра на базі освітньо-кваліфікаційного рівнів бакалавр і спеціаліст зі спеціальності J5 Морський та внутрішній водний транспорт, спеціалізацій: J5.01 Навігація і управління морськими суднами, J5.02 Управління судновими технічними системами і комплексами та J5.03 Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматики окреслює обсяг знань, який потрібно мати для проходження усної співбесіди з англійської мови під час вступу на здобуття ступеня магістра до Херсонської державної морської академії.

Програму розроблено завідувачем кафедри англійської мови в судноводінні, к.п.н., професором Валентиною КУДРЯВЦЕВОЮ і доцентом кафедри англійської мови в судновій енергетиці, к.п.н., доцентом Олександром ЛІТІКОВОЮ.

Програму розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри англійської мови в судноводінні, «01» квітня 2025 р., Протокол № 12

Завідувач
кафедри англійської мови в
судноводінні

Валентина КУДРЯВЦЕВА

Голова
предметної
екзаменаційної комісії

Лариса ЛІТШИЦЬ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ЗМІСТ ПРОГРАМИ	4
ТЕМАТИКА СПІВБЕСІДИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	5
ВИМОГИ ДО ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	7
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ	10
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ	11

ВСТУП

Програму усної співбесіди для проведення вступного випробування з англійської мови розроблено на основі Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році (*Наказ МОН № 276 від 15.03.2023 року*).

У Програмі визначено зміст, мету, завдання, тематику, мінімум граматичних компетенцій, критерії оцінювання усної співбесіди з англійської мови на здобуття ступеня вищої освіти магістр на базі ступенів вищої освіти бакалавр і спеціаліст зі спеціальності 271 Морський та внутрішній водний транспорт за спеціалізаціями 271.02 Управління судновими технічними системами і комплексами та 271.03 Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматики.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Зміст програми співбесіди з англійської мови відповідає змістові Програми єдиного вступного іспиту з іноземних мов для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра на основі здобутого ступеня вищої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста), затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки України від 28 березня 2019 року № 411.

Форма проведення співбесіди – усне опитування за змістом програми. Тривалість екзамену – 20 хвилин. Протягом 20 хвилин вступник повинен вести бесіду з викладачем за темами та відповісти на різні питання.

Метою співбесіди є виявлення рівня сформованості знань, умінь та навичок вступника з конкурсного предмета. Відповідно до мети завданнями співбесіди є 1) визначення рівня комунікативної компетентності (сформованості мовних умінь та навичок, засвоєння лексичного і граматичного матеріалу, уміння вільно спілкуватися, аналізувати і зіставляти інформацію, добирати синоніми, фразові дієслова, розуміти значення слів відповідно до контексту мовлення), а також 2) оцінювання підготовленості і умотивованості вступника.

У ході співбесіди абітурієнт, демонструючи знання за певною темою співбесіди, висловлюючи власні міркування і почуття, повинен:

- а) використовувати формули мовленнєвого етикету, що прийняті в англomовних країнах, автентичні засоби висловлювання;
- б) вміти правильно і доречно до ситуації вживати певні лексичні й граматичні засоби, фразеологічні звороти, розмовні фрази, ідіоматичні вирази;
- с) вживати відповідні граматичні форми різних частин мови, часові форми дієслова, допоміжні дієслова, зв'язки, тощо.

За результатами співбесіди приймається протокольне рішення щодо надання вступнику рекомендації до зарахування.

ТЕМАТИКА СПІВБЕСІДИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Me, my family, my friends	<ul style="list-style-type: none"> - personal data, place of residence; - family members, their age, professions and occupations, (other) family ties, family traditions and holidays; - daily tasks and responsibilities in the family, household chores and everyday life, housekeeping; - types of personal relationships, friends and their preferences, pen pals, relationships with friends; - personality and its qualities appearance of a person, features, character, norms of behavior and communication, tolerant attitude towards others, personality formation; - conflict resolution, tolerance, humanity, charity.
Place of living	types of housing: house, apartment, furnished room.
Clothes	items of clothing, types of clothing, fashion.
Shopping	types of stores; visiting shops; assortment of goods; shopping; price; money.
Nutrition	<ul style="list-style-type: none"> - names of foods names of dishes favorite dishes, kitchen appliances, tableware, tableware, cooking, food processing methods, menu in catering establishments: food, drinks, snacks, appetizers, courses; - personal priorities in nutrition, tastes, preferences; - food traditions, traditional dishes, national cuisine of Ukraine and countries whose language is studied.
Health care	<ul style="list-style-type: none"> - care of parts of the human body, personal hygiene, health status; - diseases and their symptoms, visits to the doctor, medicines, names of medical institutions.
Rest and leisure	free time vacation, types of recreation and hobbies, hobbies and recreation.
Lifestyle	healthy lifestyle, healthy and useful food, junk food and bad habits, food recipes.
Art	<ul style="list-style-type: none"> - types and genres of art, cinema, theater, painting, television; - visiting art institutions festivals, museums, exhibitions or galleries, impressions and emotions; - the influence of art on the aesthetic development of a person; - painting genres of painting, famous artists and their works; - outstanding artists of Ukraine and other countries.
Music	<ul style="list-style-type: none"> - favourite musical styles, musical genres, musical instruments, musicians, composers, performers, concert attendance.
Literature	literary genres, favorite writer, poet, book, literary hero;

	<ul style="list-style-type: none"> - visiting the library, a selection of books to read, characteristic of the read book; - outstanding writers of Ukraine and countries whose language, is being studied.
Sport	<ul style="list-style-type: none"> - types of sports, sports events/competitions; - the role of sports in society and personal health and sports - sport preferences, sports clubs, sections of equipment for sports/leisure impressions of the match/competition famous athletes.
Weather, nature and the environment	<ul style="list-style-type: none"> - seasons, weather, natural phenomena, flora and fauna, wild and domestic animals, pets; - environment environmental protection; - national parks and nature reserves/customers of Ukraine, their protection, eco-tourism; - natural disasters, their types and consequences, the impact of weather on health and mood.
Travelling	<ul style="list-style-type: none"> - types of transport, preparation for the trip, travel documents, a trip on vacation; - a trip to Ukraine and other countries.
Mass media	press, periodicals, radio, television, favorite radio or television program, Internet, communication on the Internet.
Youth and youth culture	youth organizations youth movement in Ukraine and in the world, currents of youth, culture life and problems of youth.
Science and technical progress	<ul style="list-style-type: none"> - branches of science, influence of science on the environment; - famous scientists and inventors, inventions; - modern technologies, computer equipment and devices in everyday life, modern means of communication and information; - development of science and technology in Ukraine and abroad.
Hometown/village	location, basic historical and cultural information.
Ukraine in the world	<ul style="list-style-type: none"> - geographical position, climate of Ukraine, population and nationalities, administrative and political system, social and political life in the country, natural resources, public holidays, large cities, places of interest and historical monuments; - Ukraine in the world of international cooperation, international organizations: EU, UN, Council of Europe.
Countries of languages studied	geographical location and climate, natural resources of the population; national identity, administrative and political structure, capitals, landmarks of big cities, main sights of history and culture.

Holidays	names of holidays in Ukraine and in countries whose language is studied greetings, celebration traditions birthday, place, date, time of celebration/ event, festive menu, celebration in a café.
Education and University/ College life	education in Ukraine and abroad, educational institutions; education problems, educational subjects, favorite subjects, timetable, extracurricular activities, final exams; international educational programs, foreign language lesson; types of activities in lessons; University/ College holidays and traditions.
Work and profession	modern professions, characteristics of professions; prestigious professions in Ukraine and abroad; inclinations and abilities, choosing a profession, professional qualities and skills, job search; plans for the future, career guidance.

ВИМОГИ ДО ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Категорія	Структура
Adjective	<ul style="list-style-type: none"> - comparative and superlative forms of regular and irregular adjectives; - structures with 'as ... as', 'so ... as', 'rather', 'almost', 'quite'; - adjectives formed with suffixes/prefixes (overview); - compound adjectives present/past participles as adjectives
Adverb	<ul style="list-style-type: none"> - frequency and movement place ('here'/'there'); - chronological sequence ('first', 'next', etc.); - time markers for past, present and future ('yesterday', 'tomorrow', 'today', 'now'); - Present Perfect + 'yet'/'already' manner ('slowly', 'well', etc.); - basic quantifiers ('a lot', 'a little', 'very', 'too', 'rather', etc.); - common linking words for chronological sequence advanced adverbials of time: 'beforehand', 'afterwards'.
Clause	<ul style="list-style-type: none"> - 'have' in the present tense; - 'be' in the present tense; - agreement between nouns and verb be'; - Wh-questions, yes/no questions;

	<ul style="list-style-type: none"> - pro-clause with 'so', 'not' (I think so. I hope not.); - 'when' for linking two clauses; - 'who', 'which', 'that' in relative clause; - 'to'/'in order to' + verb 'if' + Present Simple; - defining vs. non-defining relative clauses relative pronouns; - first, second and third conditional; - reported speech with temporal shift; - reported statements, commands, requests; - yes/no questions, Wh- questions; - reporting verbs + that + complement clause.
Conjunction	<ul style="list-style-type: none"> - 'and' to link nouns and noun phrases; - 'but' to link clauses and sentences; - basic connectors 'but'/'and'/'or'/'because' for causes and reasons; - 'so'/'then' for results and consequences; - 'neither ... nor', 'either ... or'; - 'If'/'when'/as soon ... as'/'till'/'until' + Present Simple with future reference.
Determiner	<ul style="list-style-type: none"> - 'this is' for an introduction 'a'/'an' with single countable nouns 'a'/'an' with jobs; - possessive adjectives 'my', 'your', 'his', 'her', 'its', 'our', 'their'; - 'how' questions for time, measurement, size and quantity; - 'this'/'these' and 'that'/'those' as determiners; - 'the' for specific examples and back reference; - 'the' for uniqueness, public buildings, geographical names, other proper names; - 'some' and 'any' in questions and negative statements; - these and those as determiners relating to people or objects; - basic quantifiers: 'some', 'any', 'no', 'a lot of'/'lots of', 'much', 'many' (with countable and uncountable nouns); - zero quantifier with plural countable nouns and uncountable nouns; - 'enough' and 'too' for sufficiency and insufficiency; - 'a little', 'much' for quantities with mass (uncountable) nouns.
Modality	<ul style="list-style-type: none"> - 'can' for ability; - 'would like to'+infinitive for wish; - 'should'/'shouldn't' for advice or suggestions; - 'mustn't' for prohibition; - 'may' I/we...? for formal and polite requests and permission; - 'have to' for present and near future obligation; - 'had to' for past obligation;

	<ul style="list-style-type: none"> - 'may', 'must', 'can'/'could', 'would/wouldn't (like)' for intention and desire; - 'must/mustn't, need/needn't' for (absence of) obligation; - 'should/shouldn't' for advice or suggestions; - 'be allowed' to for permission - 'will, might, shall, should, let, could' for various purposes; - modals + passive 'may/might' for likelihood; - 'ought to' for giving advice; - 'use(d) to/would' + infinitive for past routines and habits.
Noun	<ul style="list-style-type: none"> - singular and plural forms of nouns (regular and irregular); - 's/s' for possession of nouns in singular and plural possession forms; - articles with proper and common nouns.
Preposition	<ul style="list-style-type: none"> - basic prepositions of place and movement; - basic prepositions of place and direction; - prepositions of time ('in', 'on', 'at', 'from... to', 'by', 'during'); - 'of' for an object part or aspect; - 'with/without' for (lack of) possession and attribution; - 'with' / 'by' + agent; - prepositions in time phrases e.g. 'before', 'after', 'for', 'since'; - prepositions in time phrases, e.g. 'during', 'for', 'since', 'throughout', 'till', 'until', 'as soon as', 'if', 'when', 'by'.
Pronoun	<ul style="list-style-type: none"> - personal pronouns 'I', 'you', 'he', 'she', 'it', 'we', 'they' - Wh-questions; - object personal pronoun; - object pronouns ('me', 'him', 'her') as indirect objects; - possessive pronouns as complement: 'mine', 'yours', 'his', 'hers', 'ours', 'theirs'; - reflexive pronouns for emphasis ('myself', 'ourselves', etc.); - reflexive pronouns as object/complement; - indefinite compound pronouns 'some / any' + 'thing / one / where / body'; - negative pronouns.
Verb	<ul style="list-style-type: none"> - Imperatives/ negative Imperatives 'have got' in the present tense - there is(n't)/are(n't); - tag responses (short answers to present simple 'yes/no' questions); - 'was/were' with complement verb + ing to + verb; - question tags (positive/negative, all tenses); - prepositional vs. phrasal verbs (seperable/inseperable); - Present Simple for opinions, likes and dislikes;

	<ul style="list-style-type: none"> - Present Simple for daily routines, facts and states; - Present Continuous for time of speaking; - Present Continuous, Future Simple for plans and intentions; - future with be going to, Future Continuous; - regular/irregular Past Simple for finished actions; - Present Perfect with present reference; - Present Perfect for personal experiences in the past; - Past Simple vs. Past Continuous; - Past Perfect and Past Simple (sequence of tenses in complex sentences); - Present and Past Perfect Continuous; - Active and Passive Voice (all tenses); - Future Perfect.
--	---

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ

Співбесіда проходить в усній формі. Відповіді на питання повинні бути чіткими, послідовними, логічними. Вступник має дати відповіді на три питання.

Кожна відповідь оцінюється від 0 до 200 балів. Конкурсний бал розраховується, як середньоарифметичний результат. Вступник не допускається до конкурсу, якщо не склав співбесіду - конкурсний бал менше 100 балів. Конкурсний бал співбесіди, яку вступник склав, вимірюється у шкалі від 100 до 200 балів.

0-100 балів	Виставляється у разі відсутності відповідей на всі питання, або логіка викладання відповідей і послідовність відсутня.
100-125 балів	активна лексика використовується на 20%, відсутнє розкриття змісту теми, не здатність адекватно відповідати на запитання викладача. Рівень помилок становить понад 70%.
125-150 балів	активна лексика використовується на 50%, виклад теми не розкриває її зміст, посередня активність при відповідях на запитання викладача, не здатність застосувати отримані знання на практиці, вживання лексичного матеріалу у статистиці. Допустимість помилок не більше 30%.
150-175 балів	правильне і вільне використання 80-75% активної лексики, виклад теми повністю охоплює вивчений матеріал, коректне використання граматичних явищ, але посередня

	активність при відповідях на запитання викладача. Допустимість помилок не більше 20%.
175-200 балів	правильне і вільне використання 90% активної лексики, виклад теми повністю охоплює вивчений матеріал, коректне використання граматичних явищ, адекватність відповідей на запитання викладача, демонстрація вільного володіння матеріалом, застосування отриманих знань, надання вірної у нормативному відношенні, вичерпної та безпомилкової відповіді. Допустимість помилок не більше 10%.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Best universities in the world 2020
<https://www.timeshighereducation.com/student/best-universities/bestuniversities-world>
2. Betsis A., Lawrence M. (2015). Successful FCE. 10 Practice Tests. GLOBAL ELT.
3. Bittel, J. (2020). How to stay safe around wild animals.
<https://www.nationalgeographic.com/animals/reference/safety-animalswildlife-attacks-national-parks/>
4. Blog 10 fun things to do while travelling by train. <https://www.renferescncf.com/rw-en/blog/our-trains/10-fun-things>
5. Cambridge English Dictionary: Meanings & Definitions.
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/>
6. Cambridge English First Handbook for Teachers (2014).
<https://www.ltte.ntu.edu.tw/Cambridge/MS/>
7. Handbook/FCE/en/cambridge-english-first-handbook-2015.pdf.
8. Cambridge English First Use of English Part With Answers (2015).
9. Camus, L. (2020). Learn English. Tolearnenglish.com.11
<https://www.tolearnenglish.com/>
10. Collins English Dictionary Definitions, Translations, Example Sentences and Pronunciations. <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english>
11. Del Rio, C. (2016, November 4). Types of Houses in England. EFL and Culture. <https://coraldelrio.com/types-of-houses-in-england/>
12. Dyer K., Harwood D. (2015) FCE Practice Tests with keys. ELL.
13. Dyer, K. & Harwood, D. (2012) FCE Practice Tests with Key. ELL.
[hepo//portal.spur7771/MARED_NEE_ALEXANDER/Teaching/Tab3/FCE](http://portal.spur7771/MARED_NEE_ALEXANDER/Teaching/Tab3/FCE)

Practice % 20 Tests

14. Eastwood, J. (2005). Oxford guide to English grammar [with tests]. Oxford Univ. Press Encyclopaedia Britannica. (2008). Earth's changing environment. Chicago (etc.)
15. English Grammar online Exercises and Downloadable Worksheets.
<https://www.english-gram.org.uk> (2020) <https://www.englishonline.org.uk/fcefolder/feread2.htm>
16. Evans V., Dooley J. (Eds.). (2016). Prime Time 4. Student's Book Express Publishing
17. Evans V., Dooley J. (Eds.). (2016). Prime Time 4. Workbook and Grammar Book Express Publishing
18. Evans, V. & Dooley, J. (2012), Exam Booster Preparation for B2+ Level Exams. Express Publishing
19. Exam Excellence (2006), Oxford University Press.
20. First Certificate in English. (2015) Cambridge University Press.
21. Kenny, N., & Luque-Mortimer, L. (2014). Cambridge English First Practice Tests Plus 2 with Key. Pearson
22. Longman Exams Dictionary, (2009), Computers and the Internet. Pearson Education Limited.